

عکس: نسیم اصغری

مراسم وداع با استاد نادر طالبزاده، معراج شهدای تهران
نواد فرهنگ و هنر ایران» بر شرمدرمهدی اسماعیلی
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، احمد وحیدی وزیر
کشور و حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه از دیگر
شخصیت‌هایی بودند که با صدور پیام‌های جداگانه‌ای
درگذشت طالب‌زاده را تسلیت گفتند.

قامت مستندساز، تهیه‌کننده و کارشناس مجری رسانه
ملی نقش بسزایی در آگاهی بخشی به افکار عمومی و
مخاطبان جامعه هدف ایفا کرده است که برای فعالان
جبهه انقلاب اسلامی راهگشا خواهد بود. علی بهادری
چهره‌ی سخگونی دولت مرحوم نادر طالب‌زاده را

رئیس جمهور درگذشت نادر طالب‌زاده را تسلیت گفت

پاسدار بی چشمداشت آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی

گروه سیاسی / رئیس جمهور روز گذشته با صدور پیامی، درگذشت نادر طالب‌زاده، این «پاسدار بی چشمداشت آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی و ارزش‌های متعالی فرهنگ و هویت ملی» را تسلیت گفت و تصریح کرد که درگذشت این چهره مؤثر جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی، دل اصحاب فرهنگ و هنر را جریحه‌دار ساخت و اهالی هنر متعهد را داغدار کرد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی با اشاره به اینکه این چهره‌گر جبهه جنگ نرم در مستندسازی، مجری گری، کارگردانی و برنامه‌سازی، آثار درخشانی از خود به جا گذاشت، افزود: در کسوت یک فعال رسانه‌ای و همچنین مدیر فرهنگی و کارشناس مسائل بین‌المللی، آق‌های تازه‌ای از آگاهی بخشی و مبارزه با تهاجم فرهنگی را کشور، رئیس جمهور اظهار کرد: افزون بر اینها، این

سازمان صداوسیما برگزار و پیکر آن مرحوم نیز در بهشت زهرا(س) در جوار آرامگاه سیدالشهدای اهل قلم، شهید مرتضی آوینی به خاک سپرده خواهد شد.
پیام تسلیت مسئولان نظام
محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی نیز در پیامی به مناسبت درگذشت «استاد حاج نادر طالب‌زاده» او را «هنرمند خستگی‌ناپذیر، متعهد و انقلابی و مستندساز سال‌های پرافتخار دفاع مقدس» توصیف کرد که «حقیقتاً از چهره‌های درخشان عرصه جهاد تبیین و مبارزه با رژیم جنایتکار صهیونیستی به شمار می‌آید.» سرلشکر پاسدار محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در پیام خود، با اشاره به اینکه «درگذشت جانسوز هنرمند متعهد، فریخته و انقلابی مرحوم حاج نادر طالب‌زاده، از برجسته‌های

همچون نامش نادر

فرهنگی / چریک فرهنگی، روشنفکر اصیل انقلاب، چوپنده حقیقت، طلایه دار خط مقدم جنگ نرم، همیشه در جبهه و... مؤلفه‌های تکرار شونده در صحبت‌های چهره‌های فرهنگی در توصیف کسی است که نام او تعبیری تام از شخصیتش است؛ نادر، نادر طالب‌زاده، مستندساز، تهیه‌کننده و مجری تلویزیون که عصر جمعه ۱۰ اردیبهشت‌ماه مصادف با روز قدس در تهران درگذشت. در چند ساعت گذشته چهره‌های فرهنگی از شخصیت تأثیرگذار فرهنگی او، سلوک اخلاقی‌اش، از همکاری‌اش در دوره جنگ با چهره‌های روایت فتح، با چهره‌های سازندگی، تربیت نیروهای مستعد در صداوسیما، تحول و تغییر نگاه در زمان مدیریتش بر بخش تأمین برنامه خارجی صداوسیما و... گفتند. آنچه می‌خوانید مروری است کوتاه بر کارنامه کاری او.

روشنفکر اصیل انقلاب، چوپنده حقیقت، طلایه دار خط مقدم جنگ نرم، همیشه در جبهه و... مؤلفه‌های تکرار شونده در صحبت‌های چهره‌های فرهنگی در توصیف کسی است که نام او تعبیری تام از شخصیتش است؛ نادر، نادر طالب‌زاده، مستندساز، تهیه‌کننده و مجری تلویزیون که عصر جمعه ۱۰ اردیبهشت‌ماه مصادف با روز قدس در تهران درگذشت. در چند ساعت گذشته چهره‌های فرهنگی از شخصیت تأثیرگذار فرهنگی او، سلوک اخلاقی‌اش، از همکاری‌اش در دوره جنگ با چهره‌های روایت فتح، با چهره‌های سازندگی، تربیت نیروهای مستعد در صداوسیما، تحول و تغییر نگاه در زمان مدیریتش بر بخش تأمین برنامه خارجی صداوسیما و... گفتند. آنچه می‌خوانید مروری است کوتاه بر کارنامه کاری او.

در پی درگذشت شهادت گونه نادر طالب‌زاده هنرمند مستندساز متعهد انقلابی، پژوهشگر و غرب‌شناس در روز جمعه ۹ اردیبهشت ماه همزمان با روز جهانی قدس، بسیاری از مسئولان فرهنگی و هنرمندان با انتشار پیام‌های تسلیت یاد و خاطره این هنرمند مردمی را گرامی داشتند.

سید عزت‌الله ضرغامی وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در پیامی نوشت: «درگذشت نادر طالب‌زاده را به خانواده بزرگوار، علاقه‌مندان و جامعه هنری تسلیت می‌گویم. طالب‌زاده، تجسم عینی هنرمند متعهد انقلابی و آزاده بود. روحش شاد.»

در بخشی از پیام **محمد مهدی دامغانی**، رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی آمده: «استاد نادر طالب‌زاده، پدر و معلم دلسوز جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی به رفقای شهیدش پیوست. جان بیقرارش، او را سه ماه پیش از پیروزی انقلاب اسلامی از دانشگاه کلمبیا به وسط خیابان‌های تهران کشاند. او همیشه حاضر بود؛ از عکاسی لحظه‌های انقلاب تا سرپرستی خبرنگارهای خارجی، از دفاع مقدس تا سرپای مسیح و برنامه راز، از گروه تلویزیونی حوزه هنری تا جشنواره عمار. او از برپاکندگان جبهه فرهنگی انقلاب بود و هر آنچه امروز در این جبهه هست بهره‌ای از همت، اراده و دانش آن مجاهد خستگی‌ناپذیر دارد.»

سید محمد حسینی مدیرعامل انجمن سینمای انقلاب و دفاع مقدس هم در بخشی از پیامش نوشته است: «استاد گرانمایه و عزیز حاج نادر طالب‌زاده، کسی که در حیات و امروز در نوع وفاتش به ما آموخت، بهتر از همه حرف‌های یار دیرینش سید شهیدان اهل قلم را فرا گرفته و به آن جامه عمل پوشانده. اینکه هنر در ذات خود واجد دو وجه کلی است. قبله و جبهه هنری که جهت نداشته باشد و روی به قبله‌ای نکند و به تعبیر بلند سید مرتضی انصاف وجه از جهات دیگر نداده باشد و هنری که جبهه و مواجهه با ظلم و کفر و استبداد و بیدار از سرلوحه خود نسازد اساساً هنر نیست از حیز هنر بودن ساقط است و این مفهوم چه عمیق و درست و مشهود در تار و پود تمام رفتارهای عمار سینمایی ایران احاج نادر طالب‌زاده عزیز تنیده شده بود.»

در پیام **حجت‌الاسلام والمسلمین محمد قمی** رئیس سازمان تبلیغات اسلامی آمده: «عروج حسرت‌بار و تأسف‌برانگیز مجاهد فرهنگی، سردار رسانه‌ای مقاومت و هنرمند متعهد و انقلابی جناب آقای حاج نادر طالب‌زاده، موجب تألم و تأثر بنده و جمع بسیاری از آزادگان جهان و دلسوزان و همراهان جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی شد.»

شفیقت حقیقت
با آغاز دهه ۷۰ نادر طالب‌زاده تمرکزش را بیشتر روی تربیت نسل مستندساز می‌گذارد و ایجاد فضای آموزشی برای مستندسازی شاید برای اولین بار توسط او طرح و اجرا می‌شود. اولین گروه هنرجویان او جوانان فیلمساز لبنانی هستند که بعدها المنار را تشکیل می‌دهند و پس از آن به مدت دو سال به نوجوانان افغانستانی شیفته مستند حقیقتی در باغ فردوس آموزش می‌دهد. دهه ۸۰ بالاخره نوبت به اجرایی شدن ایده‌ای رسیده است که در گفت‌وگوهایش با شهید آوینی مصمم به ساخت آن شده است: «مسیح» بلندترین فیلم تاریخ سینما درباره حضرت مسیح (ع) و اولین فیلم در مورد ایشان از نگاه مسلمان. با استقبال از این فیلم نسخه سریال آن با عنوان «بشار منجی» از شبکه یک سیما پخش می‌شود. و در آن ایام یکی از رکوردداران میزان بیننده می‌شود. معماری و اجرای ایده‌ای برنامه‌های تحلیلی گفت‌وگو محور «راز» مجالی می‌شود تا در گفتمان فرهنگی با چهره‌های جذاب فرهنگی از ابراهیم حاتمی کیا و یوسفعلی میرشاکات تا حسین بهزاد به موضوعات مغفول مانده بپردازد. ساخت برنامه‌های تلویزیونی نظیر «عصر» و «ساعت ۱۲» و مستند «رنسانس در رنسانس» که به ۵ زبان زنده دنیا ترجمه شده، از فعالیت‌های بعدی او در همین مسیر است. نادر طالب‌زاده در ابتدای دهه ۹۰، بانی یک حرکت بزرگ فرهنگی می‌شود و کنفرانس جهانی «افق نو» را پایه‌گذاری می‌کند؛ کنفرانسی که در آن، افراد مطلع و آگاه از سیاست‌های امریکایی، به افشای حقایق می‌پردازند. او با پایه‌گذاری جشنواره عمار در همراهی با وحید جلیلی، باعث ایجاد جریان‌های تازه در عرصه فرهنگ و هنر و معرفی نسل جدیدی از فیلمسازان و جوانان مستعد در این عرصه می‌شود؛ جشنواره‌ای که نادر طالب‌زاده در آخرین حضورش در نشست خبری این رویداد فرهنگی، رسالتش را «انتزسدین» می‌خواند.

آزادنگاه کمبلیاتامیدان جنگ
نادر طالب‌زاده اردوباد در چهارم دی‌ماه ۱۳۳۲ در یک خانواده نظامی به دنیا آمد. او در نوجوانی به امریکا می‌رود و موفق می‌شود در مقطع کارشناسی، در رشته ادبیات انگلیسی از دانشگاه راندولف فارغ‌التحصیل شود. طالب‌زاده در دانشگاه کلمبیا در مقطع فوق لیسانس فیلمسازی در حال تحصیل بود که سرو صدای انقلاب را می‌شنود و دوسه ماه قبل از انقلاب خودش را به ایران می‌رساند. از همان آغاز ورود دوربین به دست می‌گیرد تا برای کمک به خبرنگاران غربی اخبار انقلاب را پوشش بدهد. تا قبل از انقلاب اخباری که از آنها مخابره می‌شود مثبت است و پس از انقلاب است که مواضع تغییر می‌کند. یک هفته بعد از اولین مصاحبه مطبوعاتی آیت‌الله خمینی (ره) در مدرسه علوی به همراه عباس برانزاده، هوشنگ نوروزی، خانم آرمینه، مرحوم عرفان پرویز روزنامه تهران تایمز را تأسیس می‌کنند تا بتوانند زبان انقلاب را منتشر کنند. همزمان با آغاز جنگ تحمیلی، به‌عنوان مأمور صداوسیما در قامت مستندساز تلویزیونی به جبهه جنگ می‌رود و در همین زمان، با سیدمرتضی آوینی آشنایی می‌شود.

ساکن شدن در جوار دوست
«برای دوست عزیزم نادر که با چشمان دریایی‌اش دیده است چگونه خورشید از مغرب سر می‌زند» این عبارات بخشی از یادداشت نسخه اولیه کتاب «آینه جادو» شهید آوینی است که آن را به نادر طالب‌زاده اهدا کرده است. حالا به فاصله کمتر از ۳۰ سال از شهادت مرتضی آوینی، قرار است یار دیرین او در همسایگی‌اش آرام بگیرد. پیکر نادر طالب‌زاده ساعت ۹ امروز (یکشنبه ۱۱ اردیبهشت‌ماه) از مقابل مسجد بلال صداوسیما در خیابان ولیعصر (عج) تشییع و کنار شهید آوینی به خاک سپرده می‌شود.

ساکن شدن در جوار دوست
«برای دوست عزیزم نادر که با چشمان دریایی‌اش دیده است چگونه خورشید از مغرب سر می‌زند» این عبارات بخشی از یادداشت نسخه اولیه کتاب «آینه جادو» شهید آوینی است که آن را به نادر طالب‌زاده اهدا کرده است. حالا به فاصله کمتر از ۳۰ سال از شهادت مرتضی آوینی، قرار است یار دیرین او در همسایگی‌اش آرام بگیرد. پیکر نادر طالب‌زاده ساعت ۹ امروز (یکشنبه ۱۱ اردیبهشت‌ماه) از مقابل مسجد بلال صداوسیما در خیابان ولیعصر (عج) تشییع و کنار شهید آوینی به خاک سپرده می‌شود.

نادر طالب‌زاده در تابستان ۱۳۵۹ قبل از شروع جنگ مستند «خوزستان» و اواخر سال ۵۹ مستندی به‌نام «واقعیت» ساخت. سال‌ها بعد در جریان جنگ یوسنی و نسل‌کشی مسلمانان به این کشور رفت و مستندی به نام «خنجر و شقایق» ساخت و برای اولین بار به‌عنوان یک ایرانی به مساله ظهور بی‌خانمان‌های این جنگ اشاره کرد. نادر طالب‌زاده، از جمله افرادی است که ارتباط کاری و دوستانه‌ای با شهید «سید مرتضی آوینی» داشت. او در گفت‌وگویی نحوه آشنایی خود با آوینی را این گونه تعریف کرد: «آشنایی من با مرتضی از فیلم‌هایش، مجموعه کارهای تلویزیونی جهاد و روایت فتح آغاز شد. یعنی قبل از اینکه خودش را ببینم، کارهایش را دیدم. من سال ۵۷ از امریکا آمدم و فیلم‌های ترکمن صحرا، خان‌گزیده‌ها، حقیقت و... را که مرتضی در سال‌های اولیه انقلاب ساخته بود، به مرور زمان دیدم و از طریق این آثار با آوینی آشنای شدم. حس می‌کردم این فیلم‌ها زنده‌اند.» حالا قرار است پیکر نادر طالب‌زاده در جوار رفیق شهیدش سید شهیدان اهل قلم سید مرتضی آوینی به خاک سپرده شود.

سال ۱۳۶۹ نادر طالب‌زاده در کنار بازیگرانی چون «محمد علیدوست»، «علی جلیلی پاله»، «اصغر عابدی»، «حسن قرچه داغی» و «نسرین مقدم» در فیلمی با عنوان «تویی که نمی‌شناختم» به کارگردانی و نویسندگی ابراهیم سلطانی فر ایفای نقش کرد. این فیلم بر اساس سه داستان از سید مهدی شجاعی از کتاب «دوکوتور، دو پنجره، یک پرواز» و «ضرب چشم‌های تو» اقتباس و از اقبال بسیار خوبی برخوردار شد. در سکانسی از این فیلم، لحظه شهادت شخصیتی را که مرحوم طالب‌زاده ایفاگر نقش آن است، می‌بینیم که سکانسی است بسیار تأثیرگذار و یخته در میان سکانس‌هایی که در حوزه دفاع مقدس به یاد ماند. مرحوم نادر طالب‌زاده چه در حوزه کارگردانی و چه در حوزه بازیگری از تجربیات خود در سینمای مستند استفاده می‌کرد.

از جمله آثار سرشناسی که مرحوم طالب‌زاده در آن در قامت کارگردان حضور داشت مجموعه تلویزیونی «بشارت منجی» بود با محوریت داستان مسیح از زبان انجیل برنابا که سال ۱۳۸۷ در ۱۳ قسمت تولید شد و در تابستان ۱۳۸۹ روی آنتن شبکه اول سیما رفت. داستان این مجموعه از جایی روایت می‌شد که در روزگاری که کاهنان، رومی‌ها و حکومت فاسد هیروودس زمام امور یهودیه (فلسطین) را در دست داشتند پیامبری با نشانه تو حید و عرفان ظهور کرد. پیامبری که در برابر زور و فساد هیروودس و رومی‌ها مقاومت کرد، اما تزویر کاهنان مؤثر افتاد و او به خواست خدای خود لبیک گفت و عروج کرد. در این مجموعه تلویزیونی که نسخه سینمایی‌اش هم ساخته و پخش شد احمد سلیمان‌نیا در نقش مسیح، فتحعلی اویسی در نقش پیلاتیس، مرتضی ضرابی در نقش یهودا اسخریوطی، افسین رازعی در نقش روبین و مهدی حیدری در نقش یوحنا حضور داشتند.

از جمله آثار سرشناسی که مرحوم طالب‌زاده در آن در قامت کارگردان حضور داشت مجموعه تلویزیونی «بشارت منجی» بود با محوریت داستان مسیح از زبان انجیل برنابا که سال ۱۳۸۷ در ۱۳ قسمت تولید شد و در تابستان ۱۳۸۹ روی آنتن شبکه اول سیما رفت. داستان این مجموعه از جایی روایت می‌شد که در روزگاری که کاهنان، رومی‌ها و حکومت فاسد هیروودس زمام امور یهودیه (فلسطین) را در دست داشتند پیامبری با نشانه تو حید و عرفان ظهور کرد. پیامبری که در برابر زور و فساد هیروودس و رومی‌ها مقاومت کرد، اما تزویر کاهنان مؤثر افتاد و او به خواست خدای خود لبیک گفت و عروج کرد. در این مجموعه تلویزیونی که نسخه سینمایی‌اش هم ساخته و پخش شد احمد سلیمان‌نیا در نقش مسیح، فتحعلی اویسی در نقش پیلاتیس، مرتضی ضرابی در نقش یهودا اسخریوطی، افسین رازعی در نقش روبین و مهدی حیدری در نقش یوحنا حضور داشتند.